

Förändrade förutsättningar

Idag ser din privata ekonomiska situation ut på ett visst sätt. Men, i framtiden kan den, med stor sannolikhet, förändras. Du vill kanske börja plugga, du separerar med din partner eller så hamnar du mellan två jobb.

Regel #1

- Tappa aldrig kontrollen över din privatekonomi.
- Ha aldrig onödiga eller för stora utgifter.
- Låna aldrig för mycket pengar.

Lån

Om du inte har tillgång till pengar finns möjlighet att låna pengar t ex för en bostad, möbler eller bil.

Låna aldrig pengar för att konsumera. Det är inte kul eller ekonomiskt smart att låna pengar till något som redan förbrukats innan du betalat tillbaka lånet.

Vem får låna

Bankerna kräver att du ska vara 18 år och normalt ha en fast inkomst.

Amortering

När du betalar tillbaka ditt lån kallas det för amortering. Det görs oftast som en del varje månad eller varje kvartal. Se till att mäklare eller banker inte säljer in amorteringsfria lån.

Amorteringsfria lån är bara en bra ekonomisk deal för mäklaren som kan sälja sitt objekt och för långgivaren [banken] som alltid har en hög kapitalandel att beräkna räntan på. För dig innebär det en dyrare total ränteutbetalning.

Din amortering är normalt lika stor varje månad under lånets löptid. Om du tar ett lån på 120 000 kr under 5 år ska du amortera 2 000 kr varje månad $[120\ 000 / [5 \times 12] = 2\ 000\ \text{kr}]$.

Vad är en ränta

Bankernas ursprungliga affärsidé är att låna ut kapital mot en viss avgift. Denna avgift kallas ränta. Det är din kostnad som du är villig att betala för att låna pengar. Egentligen den kostnad du är villig att betala för att kunna konsumera idag.

Ränteberäkning

Räntan beräknas alltid på det kapital som finns kvar efter amortering, d v s det kapital som lånas idag och framåt i tiden. När du amorterar minskar kapitaldelen som räntan beräknas på. Det innebär att utbetalningen för ränta minskar för varje månad.

Hur stor är räntan

Det finns en uppsjö av banker med olika olika lån; alla med olika räntesatser. Ju större säkerhet du har desto mindre risk tar banken och det innebär att du kan få en lägre ränta.

Pruta, pruta och åter pruta på bankens ränta. Det är väl investerade minuter.

Utbetalning

Varje månad ska du betala ut pengar till banken. Dels ska du återbetala en del av ditt lån [amortering] och dels ska du betala ränta under den månad du lånat pengar. Amorteringen är bara ett lån du betalar tillbaka. Lånets kapitalkostnad blir räntan och eventuella avgifter.

Risk

Att låna pengar innebär alltid en finansiell risk. Fundera över vilka konsekvenserna blir om du inte kan betala för amortering och räntor. Om banken inte får sina avtalade pengar överlämnas ärendet till Kronofogden.

Betalningsanmärkning

När du hamnar hos Kronofogden får du en betalningsanmärkning. Det innebär att det är nästintill omöjligt att,

- Få ett hyreskontrakt.
- Öppna ett bankkonto.
- Låna pengar.
- Teckna ett telefonabonnemang.
- Teckna ett Internetabonnemang.

En betalningsanmärkning finns registrerad hos Kronofogden i tre år.

Regel #2

- Prioritera alltid hyra, försäkringar, skatter och bank.
- Ta aldrig ett sms-lån.
- Låna aldrig på ditt kreditkort.

Exempel

Alice erhåller ett banklån på 120 000 kr till en ränta på 5%. Lånet ska återbetalas [amorteras] varje månad under fem år.

Amortering varje månad
= 120 000 kr / 60 månader.
= 2 000 kr.

Räntan månad 1.
= 120 000 x 0,05 / 12.
= 500 kr.

Amortering påverkar först i månad 2.

Utbetalning till banken månad 1.
= amortering + ränta.
= 2 000 kr + 500 kr.
= 2 500 kr.

Räntan månad 13.
= 96 000 x 0,05/12
= 400 kr.

Efter ett års amorteringar = 120 000 - [12 x 2 000]

Utbetalning till banken månad 13.
= amortering + ränta.
= 2 000 kr + 400 kr.
= 2 400 kr.